

**Звіт для громадськості
з планування та проведення моніторингу господарської
діяльності
ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ГОСПОДАРСЬКОГО
ПІДПРИЄМСТВА «ЛІСИ УКРАЇНИ»
ФІЛІЇ «СЛОБОЖАНСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»
ПОЛТАВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА
за 2025 рік**

ЗМІСТ

1	Загальна характеристика території Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»	3
1.1	Обсяги заготівлі деревини та її реалізація	4
1.2	Значення лісового господарства в економіці районів розташування Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»	4
2	Об'єкти і види моніторингу у Полтавському надлісництві філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»	4
3	Результати моніторингу діяльності Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» у 2025 році	6
3.1	Рубки головного користування	6
3.2	Рубки формування та оздоровлення лісів	7
3.3	Динаміка площі земель лісогосподарського призначення та вкритих лісовою рослинністю земель за групами порід і групами віку	8
3.4	Лісовідновні заходи та лісорозведення. Застосування інтродуцентів	9
3.5	Охорона та захист лісу	11
3.5.1	Лісові пожежі	11
3.5.2	Незаконні рубки	13
3.6	Динаміка популяцій видів рослин і тварин	15
3.7	Моніторинг лісів ОЦЗ	15
3.7.1	Природно-заповідний фонд	16
3.8	Моніторинг соціальних наслідків господарської діяльності і впливу на довкілля Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»	17
3.9	Економічна ефективність лісозаготівельної діяльності та витрати на ведення лісового господарства	19
4	Охорона праці	19
5	Загальний висновок за результатами аналізу лісогосподарської діяльності	20

1. Загальна характеристика території Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» Господарська діяльність Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» спрямована на цільове та ефективне виконання повного комплексу лісгосподарських, лісовідновлювальних та лісозаготівельних заходів, які забезпечують раціональне і невиснажливе використання та відтворення лісових ресурсів, охорону навколишнього природного середовища на базі науково-технічних досягнень і передового досвіду.

Діяльність Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» базується на екологічно орієнтованих принципах ведення лісового господарства та лісокористування, а саме:

- створення нових високопродуктивних насаджень;
- збереження лісів високої природоохоронної цінності;
- збереження біотичного різноманіття;
- посилення водоохоронних, захисних, санітарно-гігієнічних, оздоровчих та інших корисних властивостей лісів;
- проведення рубок, які відповідають екології лісу та мінімізації негативного впливу на довкілля під час лісозаготівель;
- охорона лісів від пожеж, захист від шкідників та хвороб;
- невиснажливого, безперервного і постійного лісокористування.

Полтавське надлісництво філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» розташоване в північно-східній частині Полтавської області області на території Полтавського та Миргородського адміністративних районів. Ліси розташовані нерівномірно і зосереджені здебільшого в долинах річок, балках та заплавах р. Ворскла.

Адміністративно-організаційна структура Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Назва лісництва	Адміністративний район	Площа, га
Борівське	Полтавський	5251,9
Диканське	Полтавський	6069,3
Іскрівське	Полтавський	6000,0
Карлівське	Полтавський	3401,0
Котелевське	Полтавський	4090,1932
Малоперещепинське	Полтавський	5562,0
Новосанжарське	Полтавський	8444,9627
Опішнянське	Полтавський	5424,4
Решетилівське	Полтавський	3671
Розсошенське	Полтавський	4186,4973
Рублівське	Полтавський	3700,9451
Руднянське	Полтавський	6173,7
Чалівське	Полтавський	4998,7576
Шишацьке	Миргородський	3331,1
Всього по філії		70305,7579
в т.ч. за адміністративними районами	Полтавський	66974,6579
	Миргородський	3331,1

1.1. Обсяги заготівлі деревини та її реалізація

В 2025 році в лісах Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» в цілому було заготовлено 138,458 тис. м3 ліквідної деревини, в т.ч. ділової – 44,183 тис. м3. Із загального обсягу заготовленої ліквідної і ділової деревини хвойні породи складають відповідно 77,510 тис. м3 (37,763 тис. м3), твердолистяні породи – 39,476 тис. м3 (5,430 тис. м3), м'яколистяні породи – 4,799 тис. м3 (1,454 тис. м3).

Основні сортименти, які заготовляються у Полтавському надлісництві філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»: лісоматеріали круглі – 37,9 %, дров'яна деревина промислового використання – 30,8 %, дров'яна деревина не промислового використання – 31,3 %.

Деревина переважно реалізується на внутрішньому ринку та використовується для потреб місцевого населення.

1.2. Значення лісового господарства в економіці районів розташування Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Лісове господарство в економіці районів розташування займає значне місце. Основні напрямки його розвитку це комплексне використання лісогосподарських, лісовідновних, захисних та рекреаційних заходів, що забезпечує раціональне використання лісових ресурсів.

З побічних лісових користувань мають місце збір грибів, ягід і лікарської сировини місцевим населенням для власних потреб.

Мисливська фауна в лісах Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» представлена такими видами: козуля, кабан, заєць-русак, ондатра, бобер, лисиця, перната дичина.

Крім задоволення потреб народного господарства в деревині і продукції побічних лісових користувань, лісові насадження мають важливе природоохоронне і рекреаційне значення.

2. Об'єкти та види моніторингу у Полтавському надлісництві філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Моніторинг лісогосподарської діяльності проводиться за наступними показниками:

1. Рубки головного користування.
2. Рубки формування і оздоровлення лісів.
3. Динаміка площі земель лісогосподарського призначення та вкритих лісовою рослинністю земель за групами порід і групами віку.
4. Лісовідновні заходи та лісорозведення. Застосування інтродуцентів.
5. Охорона і захист лісу.
6. Динаміка популяцій видів рослин і тварин.
7. Моніторинг лісів ОЦЗ.
8. Інформація по соціальних наслідках господарської діяльності і впливу на довкілля.
9. Аналіз ефективності лісогосподарських заходів.

Вся діяльність Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» розглядається як моніторинг, тобто загалом,

це система регулярних спостережень діяльності Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України», збирання та аналіз інформації про параметри та стан лісових ресурсів і їх використання, обсяги господарської діяльності, а також висновки щодо екологічного і соціального впливу діяльності на довкілля.

Перелік видів діяльності, що потребують постійного моніторингу в Полтавському надлісництві філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

№ з/п	Види діяльності, по яких проводиться моніторинг	Термін проведення моніторингу	Відповідальний за моніторинг
1	Постійний моніторинг лісопродукції – від виписки по лісорубному квитку до фактичного виходу ліквідної деревини (ЕОД).	Щомісячно, щоквартально, щорічно	Провідний інженер лісового господарства
2	Моніторинг лісогосподарських заходів (рубок головного користування, рубок формування та оздоровлення лісів). Акти огляду місць заготівлі деревини.	Щомісячно, щоквартально, щорічно	Провідний інженер лісового господарства
3	Динаміка зміни в категоріях земель по обліку лісового фонду Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»	Щорічно	Провідний інженер лісових культур
4	Посадка лісових культур та сприяння природному поновленню.	Щоквартально, щорічно	Провідний інженер лісових культур
5	Динаміка чисельності рідкісних та зникаючих видів фауни. Облік мисливської фауни.	Щоквартально, щорічно	Провідний мисливствознавець
6	Динаміка обліку рідкісних і зникаючих видів рослин.	Щорічно	Провідний інженер лісового господарства
7	Проектування, технічне приймання, облік та оцінка якості лісокультурних об'єктів	Щорічно	Провідний інженер лісових культур
8	Динаміка показників, пов'язаних з порушеннями лісового законодавства	Щотижнево, щомісячно, щорічно	Інженер з охорони та захисту лісу 1 категорії

№ з/п	Види діяльності, по яких проводиться моніторинг	Термін проведення моніторингу	Відповідальний за моніторинг
9	Використання річного приросту та розрахункової лісосіки	Щорічно	Провідний інженер лісового господарства
10	Виконання планових показників щодо заготівлі деревини	Щоквартально, щорічно	Провідний інженер лісового господарства
11	Стан об'єктів ПЛНБ	Щорічно	Провідний інженер лісових культур
12	Стан об'єктів ПЗФ	Щорічно	Начальник надлісництва

3. Результати моніторингу діяльності Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» у 2025 році

3.1. Рубки головного користування

Розрахункова лісосіка – щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка нараховується та затверджується для кожного власника, постійного користування лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Розрахункова лісосіка рубок головного користування по Полтавському надлісництву філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» обрахована Українським державним проектним землепорядним виробничим об'єднанням (УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ) та затверджена Наказом Міністерства екології та природних ресурсів від 29.05.2020 року № 359.

Встановлена розрахункова лісосіка в розмірі 53,01 тис.м³ ліквідної деревини, в тому числі за господарствами:

- хвойне – 18,03 тис.м³;
- твердолистяне – 18,43 тис.м³;
- м'яколистяні – 16,55 тис.м³.

Розміщення рубок головного користування проведено з урахуванням наявного експлуатаційного фонду по лісництвах, стану насаджень і схеми існуючої дорожньої мережі. При розміщенні лісосік дотримано встановлені Правилами рубок, ширина, довжина, площа, спосіб і термін примикання лісосік, напрямок рубки і кількість зрубів у кварталі.

Заготівля ліквідної деревини від рубок головного користування за 2025 рік

Господарство (госпсекція)	Встановлена розрахункова лісосіка на 2025 рік	Фактичні обсяги заготовленої деревини від РГК у 2025 році	Фактичні обсяги заготовленої деревини від ССР в рахунок РГК у 2025 році
	Запас, тис.м ³	Запас, тис.м ³	Запас, тис.м ³
<i>Хвойне</i>	18,03	8,181	4,343
в т. ч. соснова	18,03	8,326	4,343

Господарство (госпсекція)	Встановлена розрахункова лісосіка на 2025 рік	Фактичні обсяги заготовленої деревини від РГК у 2025 році	Фактичні обсяги заготовленої деревини від ССР в рахунок РГК у 2025 році
	Запас, тис.м3	Запас, тис.м3	Запас, тис.м3
<i>Твердолистяне</i>	18,43	10,629	0,058
в т.ч. дубова	14,29	9,146	
в т.ч. кленова	0,91	0,181	
в т.ч. ясенева (звичайний)	2,27	1,302	0,058
в т.ч. ясенева (зелений)	0,96		
<i>М'яколистяне</i>	16,55	3,525	0,205
в т.ч. осикова	2,51		
в т.ч. чорно- вільхова	10,35	3,525	0,205
в т.ч. береза	1,46		
в т.ч. тополево- вербова	2,23		
Разом:	53,01	22,335	4,607

У 2025 році рубки головного користування суцільним способом проведені на площі 62,8 га. За результатами проведених заходів, на лісосіках 2025 року суттєвих негативних наслідків не виявлено. Щорічні обсяги отриманої деревини в результаті використання розрахункової лісосіки рубок головного користування знаходяться в межах затвердженої розрахункової лісосіки.

3.2. Рубки формування та оздоровлення лісів

Обсяги рубок формування та оздоровлення лісів і інші рубки, пов'язані та не пов'язані з веденням лісового господарства плануються згідно матеріалів безперервного лісовпорядкування та натурального обстеження ділянок.

Проведення рубок формування і оздоровлення лісів підвищує стійкість насаджень, покращує їхній санітарний стан, збільшує загальну продуктивність.

Обсяги проведених заходів формування та оздоровлення лісів за системами та видами рубок у 2025 році

Вид рубки	Площа, га	Загальний запас, м3	В т.ч. ліквідний, м3
Рубки формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства-всього	3018	112350	98924
рубки догляду:	1355,3	44304	36864
освітлення	109,1	853	31
прочищення	216	2863	273
проріджування	175,5	2351	2300
прохідні рубки	854,7	38237	34260

Вид рубки	Площа, га	Загальний запас, м3	В т.ч. ліквідний, м3
інші види рубок формування і оздоровлення лісів:	1662,7	68046	62060
вибіркові санітарні	1541,6	32489	30020
суцільні санітарні	121,1	35557	32040
інші заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства	3,2	599	534
Разом	3021,2	112949	99458

Цілі проведення рубок формування та оздоровлення лісів досягнуті. Негативних наслідків від проведення рубок не виявлено.

Фактів використання лісових ресурсів понад обсяг передбачений лісовпорядкування не виявлено. Діяльність Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» базується на принципах ведення лісового господарства шляхом невиснажливого, безперервного та постійного лісокористування. Зокрема, за матеріалами безперервного лісовпорядкування, загальна середня зміна запасу становить 232,78 тис.куб.м, середній приріст на 1 га складає 3,9 куб.м.

3.3. Динаміка площі земель лісогосподарського призначення та вкритих лісовою рослинністю земель за групами порід і групами віку

Динаміка площі земель лісогосподарського призначення

Лісництво	За матеріалами базового лісовпорядкування		За матеріалами безперервного лісовпорядкування	
	Загальна площа земель, га	Вкриті лісовою рослинністю землі, га	Загальна площа земель, га	Вкриті лісовою рослинністю землі, га
Борівське	5210	4052,5	5210	4197,6
Котелевське	3994,9	3592	3994,9	3705,7
Рублівське	3340	2860,7	3340	3016,8
Розсошенське	3172	2730,3	3911,5	3520,6
Руднянське	5930,6	5066,5	5930,6	5127,3
Іскрівське	6000	5130,6	6000	5300,1
Чалівське	4692,7	3884,3	5228,4	4487,2
Шишацьке	3283,7	3012,4	3331,1	3006,2
Опішнянське	5424,4	4627,9	5424,4	4709,4
Диканське	5934,3	5385,9	5934,3	5405,2
Карлівське	3401	2899,3	3401	3002,6
Малоперещепинське	5332,3	4439,9	4833	3973,9
Новосанжарське	8357,9	6816,3	8857,2	7493,9
Решетилівське	3659	2814,9	3671	2889,8
РАЗОМ:	67732,8	57313,5	69067,4	59836,3

На стан та динаміку лісового фонду значно вплинуло збільшення площі Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України». Дані розподілу площі земель лісогосподарського призначення свідчать про збільшення площі вкритих лісовою рослинністю земель, що

відбулося за рахунок переведення незімкнутих лісових культур в покриту лісом площу, а також прийнятих земель.

Динаміка розподілу площі і запасу насаджень

	Загальний запас, тис.куб.м	Середній запас, тис.куб.м
За матеріалами базового лісовпорядкування	12690	234
За матеріалами безперервного лісовпорядкування	14214	233

Загальний запас деревостанів у порівнянні з даними базового лісовпорядкування збільшились. Основною причиною є природний ріст насаджень.

Динаміка вкритих лісовою рослинністю земель за групами порід і групами віку

	Групи порід	Молодняки	Середньо вікові	Присти гаючі	Стиглі та перестійні	Всього вкритих лісовою рослинністю земель, га
	Групи віку					
За матеріалами базового лісовпорядкування	Хвойні	7283,4	11100,7	3255,5	409,1	22048,7
	Твердолистяні	2316,2	14501,1	2189,3	5329,1	24335,7
	М'яколистяні	948,1	2733,8	1025,5	3084,1	7791,5
	Інші деревні породи	19,2	71,6	17,2	17,2	125,2
Всього:		10566,9	28407,2	6487,5	8839,5	54301,1
За матеріалами безперервного лісовпорядкування	Хвойні	8771,6	10774,7	3967,5	482,3	23996,1
	Твердолистяні	2624,7	16035,5	2452,5	5705,6	26818,3
	М'яколистяні	1028,8	2695,8	1324,4	3816,6	8865,6
	Інші деревні породи	30,5	74,7	18,4	32,7	156,3
Всього:		12455,6	29580,7	7762,8	10037,2	59836,3

Розподіл площі основних груп порід вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за групами віку за між ревізійний період змінився, значно збільшилась площа молодняків (створення лісових культур). Площа пристигаючих і стиглих насаджень близька до оптимальної.

3.4. Лісовідновні заходи та лісорозведення. Застосування інтродуцентів

Середня щорічна площа фонду лісовідновлення становить більше 100 га.

Основним способом лісовідновлення головних лісоутворюючих порід для лісостепової зони сосни та дуба є штучний – створення лісових культур.

Порослеве поновлення дубових насаджень не може забезпечити відтворення високопродуктивних деревостанів. Його недоліком є недостатня кількість пнів на лісосіках, здатних до природного поновлення. Дубові порослеві молодняки довго не зникаються, розростаються в сучки або заглушуються другорядними породами. Разом з тим, вільха в сирих і мокрих

умовах місцезростання поновлюється досить ефективно. Акацієві та осикові зруби поновлюються в будь-яких умовах.

Обсяги лісовідновлення за 2025 рік

№ пп	Вид робіт	Обсяги робіт	
		План	Факт
1	Садіння і висівання лісу, усього (га)	372,1	372,1
	у тому числі: садіння лісу	372,1	349
	висівання		23,1
2	Догляд за лісовими культурами в переводі на однократний (га)	850	876,4
3	Доповнення лісових культу (га)	107,2	107,2
4	Обробіток ґрунту під лісові культури, усього (га)	372,1	368,6
	у тому числі: під лісові культури наступного року		10,9
5	Заготівля лісового насіння, усього (кг)	2020	2035,7
	у тому числі: сосни звичайної	150	169,7
	дуба звичайного	1500	1500
	інші	370	366
6	Вирощування садивного матеріалу в розсадниках, усього (га)	4,1	10,10
	(тис. шт)	3612	2688

Лісокультурний фонд освоюється своєчасно і в повному обсязі, у відповідності з вимогами Постанови КМУ № 303 «Про затвердження Правил відтворення лісів». Випадки несвоєчасного заліснення зрубів минулих років (пункт 22 Постанови КМУ № 303 Про затвердження Правил відтворення лісів) відсутні.

Шляхом лісорозведення створення лісових культур відбувається на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках (галявини, пустирі), а також нелісові землі (рілля, сіножаті, пасовища).

Обсяги лісорозведення за 2025 рік

№ пп	Вид робіт	Обсяги робіт	
		План	Факт
1	Садіння і висівання лісу, усього (га)	38,3	38,3
	у тому числі: садіння лісу	38,3	38,3
2	Догляд за лісовими культурами в переводі на однократний (га)	634	638,3
3	Доповнення лісових культу (га)	71	71
4	Обробіток ґрунту під лісові культури, усього (га)	41,9	47,9
	у тому числі: під лісові культури наступного року	3,6	9,6

Полтавське надлісництво філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» у повному обсязі забезпечено власним садивним матеріалом. На лісових розсадниках проводиться вирощування сіянців деревних та чагарникових порід як у відкритому, так і у закритому ґрунті. Головним завданням лісорозсадника є одержання високоякісного садивного матеріалу для лісорозведення та штучного лісовідновлення, яке забезпечується лише при дотриманні конкретної агротехніки вирощування садивного матеріалу.

Лісове насіння зберігається у пристосованих приміщеннях структурних підрозділів Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Догляди за лісовими культурами проводяться переважно механізованим способом.

За останні роки при створенні лісових культур незначною кількістю вводяться породи-інтродуценти, такі як дуб червоний, акація біла. Використання інтродуцентів, створених в минулих роках, по результатах спостережень і таксаційної характеристики деревостанів, в переважній більшості, не приводить до негативних лісівничо-екологічних наслідків.

Моніторинг введення інтродуцентних видів в лісові культури за 2022-2025 роки

Показники	2022	2023	2024	2025
Загальна площа посадки лісових культур, га	410	540,5	556,3	410,4
в т.ч. за участю інтродуцентів (Дчр), га	15,9	1,9	29,8	0
% дуба червоного від загальної кількості сіянців	3,3	0,3	1	0
в т.ч. за участю інтродуцентів (Акб), га	9,1	0	0	0
% акації білої від загальної кількості сіянців	1,8	0	0	0

3.5. Охорона та захист лісу

3.5.1. Лісові пожежі

Територія Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» характеризується середнім (2,81) класом пожежної небезпеки, що зумовлено значною питомою вагою вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок хвойних насаджень (молодняки, середньовікові) і відвідуванням лісу населенням.

За способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними територія Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» відноситься до зони наземного патрулювання, також проводиться чергування пожежних спостерігачів за пультом камер постійного спостереження. В зоні діяльності Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» діють 3 лісові пожежні станції 1 та 2 типу, а також у кожному лісництві є пункти зосередження протипожежного інвентарю.

Охорону і захист лісу здійснює державна лісова охорона, яка налічує 98 осіб. Основними її завданнями є здійснення державного контролю за всіма лісокористувачами і власниками лісів, за дотриманням лісового законодавства, забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хвороб лісу, запобіганням правопорушенням та контроль за використанням лісових ресурсів. Регулювання діяльності лісової охорони здійснюється згідно з Положенням про державну лісову охорону (2009).

Охорона лісу на території Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» знаходиться на належному рівні. Запроєктовані протипожежні заходи виконуються, а проведені обсяги протипожежних заходів відносно ефективні.

Інформація про кількість та площу лісових пожеж у 2025 році

Виникло пожеж		Орієнтовні збитки, грн	
Кількість випадків	Площа, га	Прямі	Побічні
46	128,38	10543,92	488,55

В комплексі заходів, які були направлені на підвищення ефективності боротьби з пожежами, важливу роль займала організація служби державної лісової охорони та її практична діяльність по контролю за дотриманням правил пожежної безпеки в лісах, недопущенню випадків пожеж, оперативному прийняттю заходів по боротьбі з лісовими пожежами. Крім того, в пожежонебезпечний період проводилось патрулювання лісів рейдовими бригадами з представниками ДСНС та працівниками Національної поліції України.

Динаміка кількості та площі лісових пожеж за 2022-2025 роки

Рік	Виникло пожеж		Орієнтовні збитки, грн
	Кількість випадків	Площа, га	
2022	14	2,99	38835,32
2023	18	7,93	66894,14
2024	110	2991,14	1454265,6
2025	46	128,38	11032,47

Виконання основних заходів з охорони та захисту лісу за 2025 рік

Найменування робіт, заходів	Одиниці	План	Факт
Влаштування мінералізованих смуг	км	740	623,375
Догляд за мінералізованими смугами, протипожежними розривами	км	10860	14622,244
Боротьба зі шкідниками та хворобами лісу			
Грунтові розкопки	ям	150	150
Лісопатологічне обстеження	га	11125	11125

Санітарний стан лісів слід вважати задовільним. Крім осередків шкідників і хвороб лісу в лісовому фонді Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України», значна увага приділяється насадженням, пошкоджених пожежами.

Всі санітарно-оздоровчі заходи проводяться у відповідності до матеріалів лісовпорядкування, планів санітарно-оздоровчих заходів, переліків заходів з поліпшення санітарного стану лісів погоджених в установленому порядку ДСЛП "Харківлісозахист" та Північно-Східним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.

Нагляд за появою шкідників і хвороб лісу ведеться лісовою охороною протягом вегетаційного періоду. Важливим є своєчасне виявлення перших ознак появи шкідників, адже боротьба з ними на ранніх стадіях більш ефективна і потребує менших затрат.

В залежності від появи і розвитку осередків шкідників і хвороб лісу, зміни санітарного стану насаджень, обсяги проведення заходів з лісозахисту, постійно уточнюються.

З метою запобігання розвитку осередків шкідників і хвороб лісу, під час ведення лісового господарства Полтавське надлісництво філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» виконує вимоги чинних «Санітарних правил в лісах України».

У 2025 році Полтавське надлісництво філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» не використовувала засобів біологічної боротьби для захисту лісових насаджень.

3.5.2. Незаконні рубки

Питання охорони лісів від самовільних рубок перебувають на постійному контролі працівників державної лісової охорони. Основною причиною здійснення незаконних рубок є низький рівень матеріального забезпечення населення.

Незаконні рубки по Полтавському надлісництву філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» за 2025 рік

Кількість випадків	Обсяг, куб.м	Заподіяна шкода, тис. грн
101	473	17737,0

Динаміка виявлених незаконних рубок за 2022-2025 роки

Рік	Кількість випадків	Обсяг, куб.м	Заподіяна шкода, тис. грн
2022	51	440	4545,2
2023	229	644	22471,8
2024	245	753	22252,5
2025	101	473	17737,0

Звіт про облік адміністративних справ, які перебували на розгляді працівників державної лісової охорони протягом 2025 року

Кількість складених протоколів про адміністративні правопорушення, передбачених статтями КУпАП		Накладено адмініштрафів /грн/ стаття КУпАП				Оплачено добровільно адмініштрафів /грн/ стаття КУпАП								
65	73	65	73	77	85	65	73	77	85					
Незаконна порубка, пошкодження та знищення лісових культур	Засмічення лісів відходами	Незаконна порубка, пошкодження та знищення лісових культур	Засмічення лісів відходами	Порушення вимог пожежної безпеки в лісах	Порушення правил використання об'єктів тваринного світу	Незаконна порубка, пошкодження та знищення лісових культур	Засмічення лісів відходами	Порушення вимог пожежної безпеки в лісах	Порушення правил використання об'єктів тваринного світу					
12	72	31	53	Всього		118	8160	33575	48960	510	91205			
77	85	Всього		65	73	77	85	Всього		8160	33575	48960	510	91205
Порушення вимог пожежної безпеки в лісах		Порушення правил використання об'єктів тваринного світу		Всього		Всього		Всього		Всього		Всього		

За 2025 рік на території філії «Полтавське лісове господарство» ДП «Ліси України» було складено 118 протоколів про адміністративні правопорушення. Накладено штрафів на суму 91,205 тис. грн, з яких добровільно сплачено 91,025 тис. грн.

3.6. Динаміка популяцій видів рослин і тварин

Моніторинг – це комплексна система спостережень, збору, обробки, систематизації та аналізу інформації про стан навколишнього середовища, яка дає оцінку і прогнозує його зміни, розробляє обґрунтовані рекомендації для прийняття управлінських рішень.

На території Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» загальний моніторинг динаміки популяцій червонокнижних та регіонально-рідкісних видів рослин та тварин проводиться лісовою охороною шляхом візуального спостереження за ними, а також шляхом опитуванням місцевого населення.

Основними завданнями моніторингу популяцій видів рослин і тварин були наступні:

- дослідження видового складу червонокнижних видів флори та фауни в біоценозі та ідентифікація рідкісних дерев, чагарників, занесених до Червоної книги України (2009);

- дослідження місць гніздування орнітофауни, шляхів міграції диких тварин та їх локальних місць живлення;

- ідентифікація та моніторинг стану популяцій унікальних природних комплексів і об'єктів, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення видів тваринного і рослинного світу;

- дослідження щодо впливу на види і оселища планової господарської діяльності Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Поквартальний перелік рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, які трапляються або ймовірно трапляються на території Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» додається.

3.7. Моніторинг лісів ОЦЗ

Всі ліси мають екологічну і соціальну цінність. Ліс, де ці цінності мають особливо видатне і важливе значення, можна визначити, як особливу цінність для збереження (ОЦЗ).

Головне завдання і значення виділення ОЦЗ - це збереження лісів та посилення тих унікальних цінностей, які формують цінність цих земель.

Основними критеріями визначення природоохоронної цінності є: збереження природного стану екосистем; підтримка біотичного різноманіття; збереження місць існування та місцезростань рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин; збереження природних ландшафтів; збереження відтворювальних лісових ресурсів та прийняття виважених рішень щодо господарського використання визначених ОЦЗ.

Перелік та опис особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) та ділянок лісового фонду на території Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» та результати проведеного моніторингу стану ОЦЗ за 2025 рік додаються.

3.7.1. Природно-заповідний фонд

На території Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» налічується 47 об'єктів ПЗФ загальнодержавного та місцевого значення, загальна площа яких становить 13027,64 га, що складає 18,5% від загальної площі Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України». Перелік об'єктів ПЗФ на території Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» станом на 01.01.2026 року додається.

Площа об'єктів ПЗФ протягом 2025 року не змінилася.

Моніторинг об'єктів ПЗФ у 2025 році виявив наступне:

У 2025 році в об'єктах природно-заповідного фонду проводилися лісгосподарські заходи.

Інформація про виконання рубок у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення за 2025 рік

Об'єкт ПЗФ	Вид заходу	Площа, га	Запас, куб. м
Регіональний ландшафтний парк "Диканський"	Вибіркова санітарна рубка	50,8	1336
Лісовий заказник місцевого значення "Іскрівський"	Вибіркова санітарна рубка	69,5	1015
Ландшафтний заказник місцевого значення «Великий і Малий Лимани»	Вибіркова санітарна рубка	28,7	1221

Регіональний ландшафтний парк «Диканський»

Територія парку знаходиться під охороною Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» і утримується за його кошти. Територія РЛП включає в себе ландшафти притаманні Полтавщині: діброви, лучні степи, заплавні луки, балки, яри, р. Ворскла. До складу входить 7 природоохоронних об'єктів: Фесенкові Горби (загальнозоологічний заказник); Ялиновий гай (ботанічна пам'ятка природи); Бузковий гай (ботанічна пам'ятка природи); Кочубеївські дуби (пам'ятка природи вікових дерев); Писарівщанський парк (пам'ятка садово-паркового мистецтва); Відслонення пісковиків (геологічна пам'ятка природи); Парасоцький ліс (ботанічна пам'ятка природи загальнодержавного значення). Флора вищих судинних рослин нараховує понад 600 видів, серед яких – 50 видів є рідкісні. Фауністичний комплекс нараховує близько 250 видів. Також є 5 пам'яток архітектури XVIII-XIX ст. і пам'ятка археології городище IX—XIII ст. В межах Борівського лісництва представлена заплава лівого берега р. Ворскла. Заборонена будь-яка діяльність, що загрожує збереженню або деградації природоохоронних об'єктів. Заборонені суцільні рубки. Стан парку задовільний.

За погодження науково-технічної ради РЛП «Диканський», у зоні регульованої рекреації протягом 2025 року проводилися вибіркові санітарні рубки, відповідно до вимог чинного законодавства, щодо проведення заходів в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого

значення. Основною метою проведення лісогосподарських заходів було покращення санітарного стану і оздоровлення деревостанів.

Ландшафтний заказник місцевого значення «Іскрівський»

Територія заказника знаходиться під охороною Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» і утримується за його кошти. Заказник розташований в адміністративних межах Чутівської та Скороходівської об'єднаних територіальних громад Полтавського району Полтавської області між селами Черняківка, Іскрівка, Верхні рівні. Створений з метою збереження та охорони типового для лівобережного лісостепу лісового ландшафту з цінним комплексом флори та фауни. Стан заказника задовільний.

Протягом 2025 року проводилися вибіркові санітарні рубки, відповідно до вимог чинного законодавства, щодо проведення заходів в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення. Основною метою проведення лісогосподарських заходів було покращення санітарного стану і оздоровлення деревостанів.

Ландшафтний заказник місцевого значення «Великий і Малий Лимани»

Територія заказника знаходиться під охороною Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» і розташований на околицях с. Борівського, між селами Милорадове та Гетьманка в адміністративних межах Великорублівської сільської громади Полтавського району Полтавської області. Різноманітний природний комплекс - борова тераса р. Ворскла з дубово-сосновими лісами, замкнутими лісовими водоймами, оточеними болотами та лучними ділянками, де зростають види рослин, занесені до Червоної книги України: альдрованда пухирчаста, верба Старке, пальчатокорінник м'ясочервоний, зозулинець болотний, сон чорніючий. На водоймах виявлена популяція журавля сірого. Стан заказника задовільний. Охоронні та інформаційні знаки в наявності, в доброму стані. Забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, яка суперечить цілям і завданням, які передбачені природоохоронним законодавством.

Протягом 2025 року проводилися вибіркові санітарні рубки, відповідно до вимог чинного законодавства, щодо проведення заходів в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення. Основною метою проведення лісогосподарських заходів було покращення санітарного стану і оздоровлення деревостанів.

3.8. Моніторинг соціальних наслідків господарської діяльності і впливу на довкілля Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

За 2025 рік у Полтавському надлісництві філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» відсутня заборгованість по сплаті платежів до

бюджету і виплаті заробітної плати. Полтавське надлісництво філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» реалізовує паливні дрова жителям населених пунктів і соціальним закладам (школи, ФАПи, амбулаторії тощо), де відсутня мережа газопостачання або встановлено котли на тверде паливо.

Значна сума власних коштів інвестується у розвиток виробничої сфери. У всіх структурних підрозділах (лісництвах) ведуться роботи по благоустрою та впорядкуванню їх територій. Підтримуються в належному стані рекреаційні пункти.

Велика увага у Полтавському надлісництві філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» приділяється соціальному захисту, як штатних працівників (застосовується системи преміювання до державних, професійних та релігійних свят, надаються матеріальні допомоги та новорічні подарунки для працівників та їх дітей тощо), так і пенсіонерам галузі. Велика допомога протягом року була надана родинам працівників, які служать в лавах ЗСУ.

Полтавське надлісництво філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» співпрацює з учбовими закладами в зоні діяльності, учні яких щороку беруть активну участь в заходах, організованих нашими лісівниками в рамках різноманітних Акцій.

Полтавське надлісництво філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» є одним із найбільших платників податків в регіоні.

Моніторинг соціальних характеристик працівників Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» по статтю, віком, освіті та руху кадрів

Характеристика працівників	Станом на 31.12.2025 року
Стать	
Жінки	21
Чоловіки	246
Разом:	267
Вік	
до 35 років	40
36-60 років	184
61-64 років	25
65-70 років	18
Освіта фахова	
Молодший спеціаліст	123
Бакалавр	82
Спеціаліст, магістр	49
Освіта нефахова	
Молодший спеціаліст	5
Бакалавр	3
Спеціаліст, магістр	5
Рух кадрів	

Характеристика працівників	Станом на 31.12.2025 року
Коефіцієнт плинності кадрів	2,61
Кількість працівників, які пройшли навчання з підвищення кваліфікації	7
Кількість працівників, які навчаються (без відриву від виробництва)	2

В результаті впровадження новітніх технологій, обладнання, комп'ютеризації тощо, загальна чисельність працівників щорічно оптимізується.

Стосунки Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» з місцевими громадам знаходяться на стабільному позитивному рівні. Полтавське надлісництво філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» інформує місцеві громади щодо запланованих лісгосподарських заходів проводить консультації в процесі ведення лісового господарства, при отриманні запитів на інформацію чи заяв надає відповіді та пояснення в строки передбачені чинним законодавством України. Скарг від уповноважених представників місцевих громад щодо питань пов'язаних з діяльністю Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» у 2025 році не надходило. В цілому соціальний вплив діяльності Полтавського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» оцінюється, як позитивний.

Екологічні наслідки проведених в 2025 році лісгосподарських заходів оцінюються, як несуттєві.

3.9. Економічна ефективність лісозаготівельної діяльності та витрати на ведення лісового господарства

Моніторинг загальних виробничих витрат на виконання виробничого плану по лісовому господарству, в тому числі і витрат на проведення заходів по охороні, захисту, відтворенні лісів і екологічних заходів проводиться впродовж року щоквартально і в цілому за рік.

Оцінка економічної ефективності лісозаготівельних робіт, в цілому по Полтавському надлісництву філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» задовільна.

4. Охорона праці

Найважливішими завданнями служби охорони праці у філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» є:

- організація та координація роботи в галузі охорони праці;
- планування роботи й прогнозування виробничого ризику (ступеня небезпеки);
- технологічне забезпечення;
- технічне забезпечення;
- матеріально-технічне забезпечення;

- нормалізація санітарно-гігієнічних умов праці, соціальне забезпечення;
- правове забезпечення;
- інформаційне, нормативно-медичне і методичне забезпечення;
- економіко-цільове регулювання та мотивація безпечної роботи;
- контроль за станом охорони праці;
- облік, аналіз і оцінка показників стану охорони праці та її функціонування.

Планові періодичні навчання та інструктажі з питань охорони праці з метою навчання працівників як правильно і безпечно для себе та навколишнього природного середовища виконувати свої трудові обов'язки проводяться у Полтавському надлісництві філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» своєчасно та у встановлені законом терміни.

Адміністрація та профспілковий комітет філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП Ліси України в своїй практичній роботі приділяють багато уваги створенню безпечних і комфортних умов праці для всіх працівників, а саме забезпеченню засобами індивідуального захисту, проведенню навчань з охорони праці і пожежної безпеки та інших заходів, направлених на подальше покращення умов праці.

Виконання вищевикладених заходів забезпечило в 2025 році якісне та безпечне проведення всього комплексу господарських робіт.

Випадки професійних захворювань та виробничого травматизму у Полтавському надлісництві філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» за 2025 рік відсутні.

5. Загальний висновок за результатами аналізу лісгосподарської діяльності

Позитивні сторони ведення лісового господарства:

- ведення лісового господарства проводилось згідно проекту лісовпорядкування, що забезпечує безперервне, невиснажливе та раціональне користування лісовим фондом;
- проведення рубок головного користування в обсягах, що не перевищують розрахункову лісосіку;
- своєчасне проведення санітарно-оздоровчих заходів з метою утримання насаджень в належному санітарному стані;
- на належному рівні поставлена робота з охорони лісу від самовільних рубок і пожеж.
- лісові культури створювались із введенням господарсько-цінних деревних порід.

Начальник Полтавського надлісництва
філії «Слобожанський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

Олександр ХОЛОДНИЙ